

OCLC Global Council • Augustus 2023

Een nieuwe kijk op de bibliotheekervaring

Resultaten van de OCLC Global Council Survey 2023

Bibliotheken passen de manier waarop ze contact hebben met hun gebruikers voortdurend aan voor een grotere impact binnen de community. De nadruk ligt daarbij op het proactief vormgeven van ervaringen rondom de bibliotheekruimten, programmering, collecties en ontwikkeling van medewerkers.

Hoe zou je willen dat jouw bibliotheek over tien jaar omschreven wordt?

"Ik wil dat onze bibliotheek een 'juweel' binnen onze gemeenschap blijft; een centrum voor de gemeenschap dat voor iedereen toegankelijk is."

Respondent van een openbare bibliotheek, VS

"We verwachten een voortzetting van de trend van de 'bestemming van onze bibliotheek', waarbij de nadruk meer ligt op ruimtes en persoonlijke verbindingen ... dan op materialen."

Respondent van een openbare bibliotheek, Griekenland

"Cultureel gezien veilig, inclusieve collecties en dienstverlening; sterk geïntegreerd in het curriculum en in de onderzoeksinspanningen."

Respondent van een wetenschappelijke bibliotheek, Australië

In 2023 kwam 'een nieuwe kijk op de bibliotheekervaring' uit de stemming als het nieuwe aandachtsgebied van de OCLC Global Council. Dit concept bouwt voort op eerder werk van OCLC Research, zoals de New Model Library en het bijbehorende raamwerk.

De enquête van 2023, uitgevoerd in samenwerking met OCLC Research, onderzocht verschillende thema's. Zo keken we naar betrokkenheid bij de gemeenschap, samenwerking en innovatieve programma's die voldoen aan de voortdurend veranderende behoeften en verwachtingen van bibliotheekgebruikers. De resultaten van de enquête bieden inzicht in de manieren waarop bibliotheekbestuurders en -medewerkers verwachten dat veranderende bibliotheekervaringen zullen zorgen voor meer betrokkenheid en positieve impact.

Hoe worden gedachten over de bibliotheekervaring meegenomen in je toekomstplanning? Vergelijk jouw ideeën met die van je collega's van over de hele wereld om inspiratie op te doen voor de koers van de komende tien jaar.

De aandachtsgebieden die Global Council kiest, leggen de focus op een onderwerp dat relevant is voor bibliotheken over de hele wereld. Het bijbehorende onderzoek bevaart alle soorten bibliotheken, verspreid over verschillende geografische gebieden. Alle medewerkers krijgen de kans om deel te nemen aan het gesprek en hun ideeën in te brengen. Vorige onderwerpen waren onder andere: **Bibliotheken en open ecosystemen**, **Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen**, **Discovery en beantwoorden van leenaanvragen**, en **Open access, open content**.

Belangrijke bevindingen met betrekking tot bibliotheekervaringen

Het onderzoek leverde informatie op met betrekking tot verschillende vraagstukken. Een aantal bevindingen sprong in het oog:

- Bibliotheken zullen steeds meer de rol van 'ruimteaanbieder' spelen
- De vraag naar open access binnen wetenschappelijke bibliotheken zal toenemen
- Interbibliothecair leenverkeer via consortia zal toenemen
- Toename van partnerschappen met non-profitorganisaties en overheidsinstanties onder openbare bibliotheken
- Medewerkers van wetenschappelijke bibliotheken verwachten meer samenwerking met consortia en andere bibliotheken
- Bibliotheekmedewerkers krijgen mogelijk meer gelegenheden op het gebied van flexibel werken en betere toegang tot geestelijke gezondheidszorg
- Naar verwachting neemt de behoefte aan data-analyses toe

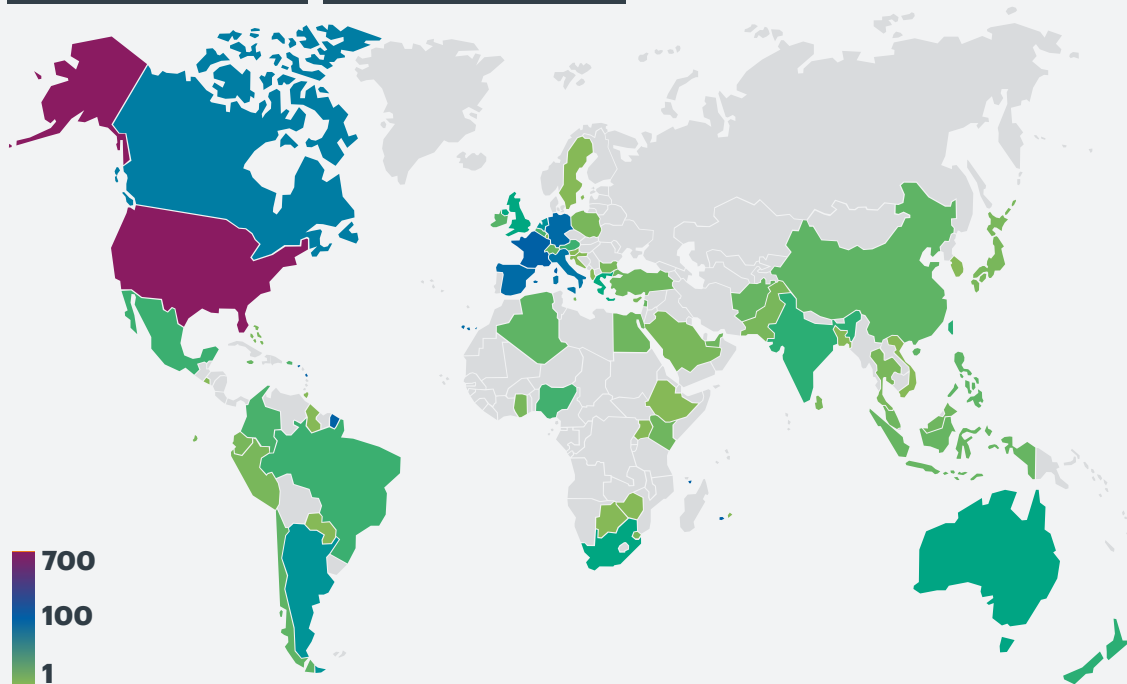
We bekijken hoe deze bevindingen verband houden met drie specifieke onderwerpen met betrekking tot de bibliotheekervaring:

- Welke bronnenmaterialen en diensten bibliotheken hun gebruikers bieden
- Hoe bibliotheken omgaan met hun gemeenschappen en samenwerken met elkaar en externe partners
- De ervaringen van bibliotheekmedewerkers zelf

Respons op de enquête

1.627 respondenten

77 landen/gebieden

Top 5 landen/gebieden

716 VS

129 Frankrijk

110 Duitsland

108 Spanje

92 Italië

Bibliotheekaanbod

Hoe zullen ervaringen met betrekking tot bibliotheekbronnen en -diensten de komende tien jaar veranderen?

Bibliotheken zullen steeds meer de rol van 'ruimteaanbieder' spelen

Respondenten werden gevraagd, "Hoe denk je dat de samenwerkings- en/of vergaderruimte in jouw bibliotheek zal veranderen in de komende vijf tot tien jaar?" Negenenvijftig procent verwacht dat er meer van dit soort ruimten zullen komen, terwijl 23% geen verandering verwacht en slechts 3% verwacht dat de beschikbaarheid ervan zal afnemen.

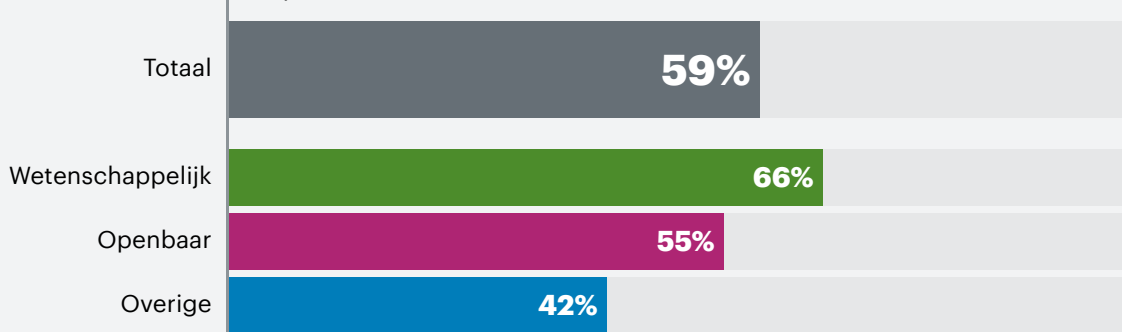
"Minder papieren bronnen en meer ruimte voor gezamenlijke werkplekken — die hoeven dan niet hightech te zijn, het moeten flexibele aanpasbare ruimtes zijn waar gebruikers hun eigen apparaten kunnen gebruiken, kunnen discussiëren, plannen, enz."

Respondent van een wetenschappelijke bibliotheek, Australië

Respondenten van wetenschappelijke bibliotheken (66%) verwachten deze stijging aanzienlijk vaker dan respondenten van openbare bibliotheken (55%) en respondenten van andere soorten bibliotheken (42%).

Bibliotheken zullen steeds meer de rol van 'ruimteaanbieder' spelen

Percentage respondenten dat een toename van gemeenschappelijke werkplekken verwacht

We vroegen respondenten om een beschrijving van de belangrijkste manieren waarop de fysieke ruimte gaat veranderen, en we kregen antwoord van 388 van hen. Bijna eenderde (32%) van deze respondenten zegt dat de fysieke ruimte van hun bibliotheek *gemeenschappelijke, door technologie ondersteunde plekken zal bieden voor vergaderingen, lessen, samenwerking, creatie en dergelijke*.

De vraag naar open science zal toenemen onder wetenschappelijke bibliotheken

Open science blijft voorlopig een aandachtspunt voor wetenschappelijke bibliotheken. Twee op de drie respondenten van wetenschappelijke bibliotheken verwachten dat we het in toenemende mate terug zullen zien in online- en persoonlijke diensten. Een vergelijkbare hoeveelheid respondenten verwacht dat medewerkers er meer op gericht zullen zijn en meer gebruik gaan maken van technologie die open science en/of open research ondersteunt.

De vraag naar open science zal toenemen onder wetenschappelijke bibliotheken

Percentage respondenten van wetenschappelijke bibliotheken dat een toename van het draagvlak voor open science verwacht...

"Gezien de datarichtlijnen voor open wetenschap verwachten we op dat gebied meer behoefte aan infrastructuur en [potentiële] integratie met het onderzoeksbureau en samenwerking met afdelingen."

Respondent van een wetenschappelijke bibliotheek, VS

Betrokkenheid en samenwerking van bibliotheken

Een groot deel van het werk dat bibliotheken verrichten voor hun instellingen en gemeenschappen is lokaal van aard, maar de manier waarop dat werk wordt uitgevoerd is vaak afhankelijk van samenwerkingsverbanden en samenwerking tussen bibliotheken en andere organisaties.

Interbibliothecair leenverkeer via consortia zal toenemen

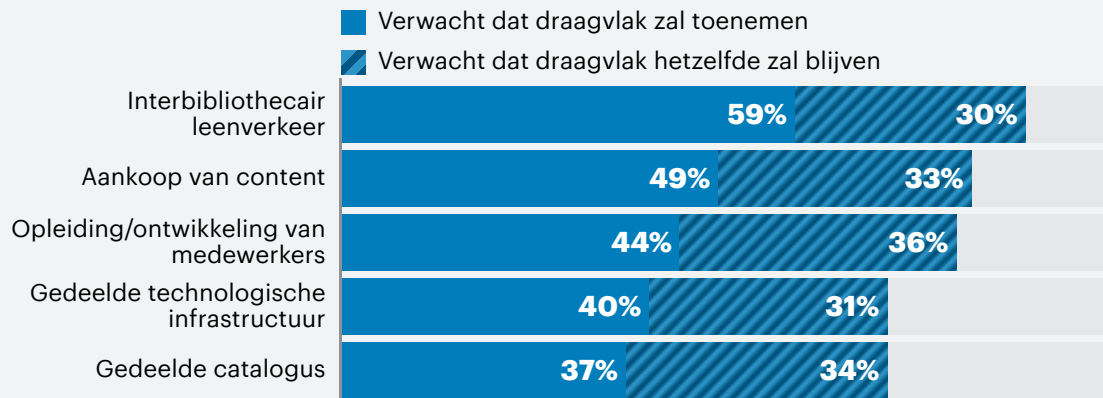
Respondenten kregen vijf diensten voorgelegd die bibliotheken doorgaans ontvangen van consortia (of samenwerkingsverbanden/provinciale ondersteuningsinstellingen) en werden gevraagd hoe zij verwachten dat deze diensten de komende vijf tot tien jaar zullen veranderen.

"We maken deel uit van een bibliotheekconsortium met een gedeelde catalogus en gedeelde fysieke bronnen. Via deze weg werken we samen op het gebied van trainingen, kennisdeling, enzovoort."

Respondent van een overheidsbibliotheek, VS

De meeste respondenten verwachten dat interbibliothecair leenverkeer, de inkoop van content en het aanbod van middelen voor het personeelsopleiding zullen toenemen of gelijk zullen blijven.

Interbibliothecair leenverkeer via consortia zal toenemen

Meer dan de helft van de respondenten, ongeacht het soort bibliotheek, verwacht dat interbibliothecair leenverkeer zal toenemen (openbaar: 54%, wetenschappelijk: 61%, overige bibliotheektypen: 62%).

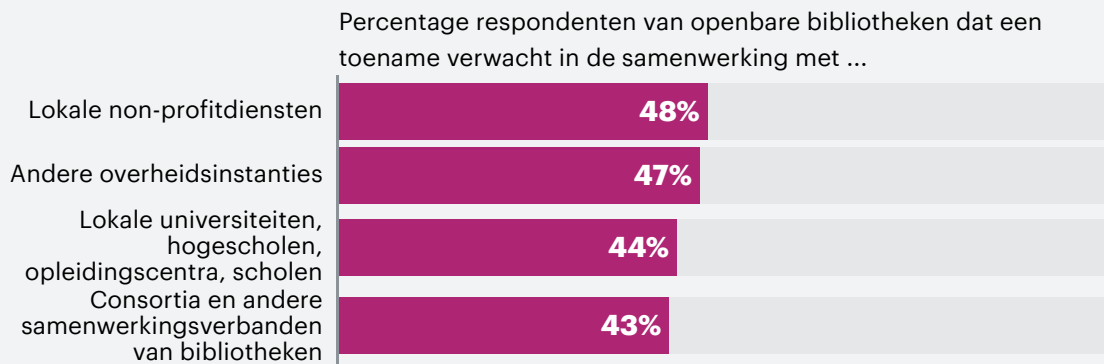
Toename van partnerschappen met non-profitorganisaties en overheidsinstanties onder openbare bibliotheken

Respondenten van openbare bibliotheken kregen vijf soorten organisaties voorgelegd waarmee bibliotheken kunnen samenwerken om aan de behoeften van hun gebruikers te voldoen. We stelden ze vervolgens de vraag hoe zij verwachten dat deze samenwerkingen de komende vijf tot tien jaar zullen veranderen. Bijna de helft gaf aan te verwachten dat vier op de vijf samenwerkingsverbanden verder uitgebreid zullen worden.

"We werken veel samen met groepen binnen de gemeenschap, maar ook met openbare scholen, kinderdagverblijven, gezondheidscentra, enzovoorts. Ik hoop dat dit nog verder zal toenemen."

Respondent van een openbare bibliotheek, Canada

Toename van partnerschappen met non-profitorganisaties en overheidsinstanties onder openbare bibliotheken

Slechts 28% van de respondenten van openbare bibliotheken verwacht een toename van de samenwerking van hun bibliotheek met commerciële diensten en bedrijven binnen de gemeenschap.

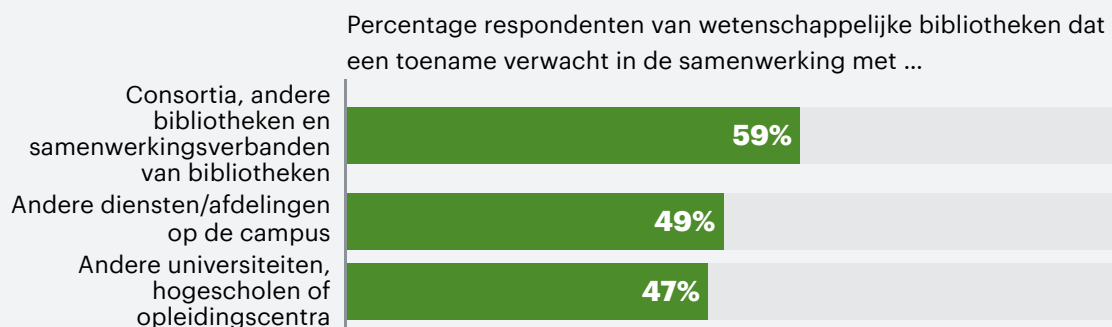
Medewerkers van wetenschappelijke bibliotheken verwachten meer samenwerking met consortia en andere bibliotheken

Medewerkers van wetenschappelijke bibliotheken verwachten vaker dat de samenwerking met consortia en andere bibliotheken en bibliotheekgroepen zal toenemen.

"Wij werken samen met onze staatsconsortia en blijven vertrouwen op die partnerschappen. We proberen impact te maken door samen te werken binnen onze instelling, maar we zullen harder moeten werken om deze impact betekenisvoller te maken voor de hele organisatie."

Respondent van een wetenschappelijke bibliotheek, VS

Medewerkers van wetenschappelijke bibliotheken verwachten meer samenwerking met consortia en andere bibliotheken

Slechts 19% van de respondenten van wetenschappelijke bibliotheken verwacht een toename van de samenwerking met non-profitdiensten binnen de gemeenschap, en slechts 9% verwacht dat de samenwerking met commerciële diensten en bedrijven zal toenemen.

De bibliotheek als werkplek

De uitdagingen die COVID-19 heeft veroorzaakt voor bibliotheekmedewerkers zijn nog altijd voelbaar. De manier waarop zij gebruikmaken van technologie is veranderd en zal blijven veranderen. En zo zijn er nog meer onderwerpen van belang gebleven: de behoefte aan flexibele manieren van werken en toegang tot geestelijke gezondheidszorg.

Bibliotheekmedewerkers krijgen mogelijk meer gelegenheden op het gebied van flexibel werken en betere toegang tot geestelijke gezondheidszorg

Vierenveertig procent (44%) van de respondenten verwacht dat de mogelijkheden voor flexibel werken de komende vijf tot tien jaar zullen toenemen. En terwijl slechts 26% denkt dat de toegang tot geestelijke gezondheidszorg uitgebreid zal worden, verwacht nog eens 30% dat dit hetzelfde zal blijven.

"[We] verwachten dat er binnen vijf tot tien jaar meer mogelijkheden zijn om de balans tussen werk en privé te bewaken door op afstand en flexibel werken."

Respondent van een wetenschappelijke bibliotheek, VS

"...ontspanningsworkshops, trainingen op het gebied van geestelijke gezondheidszorg. Dit bestaat allemaal natuurlijk al, maar de komende jaren gaat het zeker nog belangrijker worden."

Respondent van een speciale bibliotheek, Frankrijk

Naar verwachting neemt de behoefte aan data-analyses toe

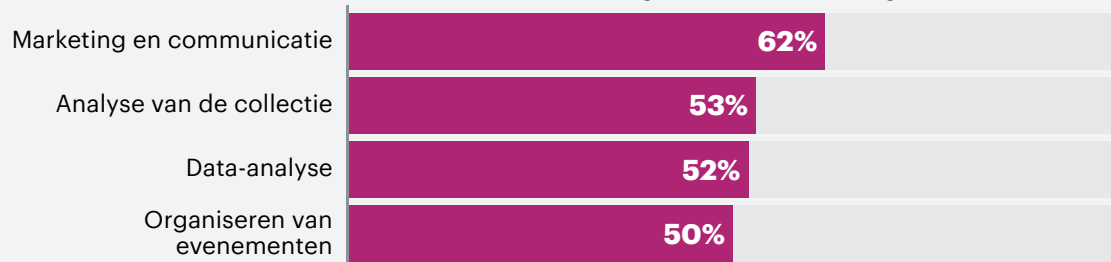
Respondenten van zowel wetenschappelijke als openbare bibliotheken verwachten dat het gebruik van data-analyse en technologie voor het analyseren van collecties door bibliotheekmedewerkers zal toenemen. Respondenten van wetenschappelijke bibliotheken verwachten daarnaast een toename van het gebruik van technologieën voor databeheer en curatie, terwijl respondenten van openbare bibliotheken een toename verwachten van het gebruik van technologie voor marketing/communicatie en evenementenbeheer.

Naar verwachting neemt de behoefte aan data-analyses toe

Percentage respondenten van wetenschappelijke bibliotheken dat een toename verwacht in het gebruik van technologie voor ...

Percentage respondenten van openbare bibliotheken dat een toename verwacht in het gebruik van technologie voor ...

“...We kijken naar het toegenomen gebruik van technologie om programma’s, projecten en evenementen te beheren.”

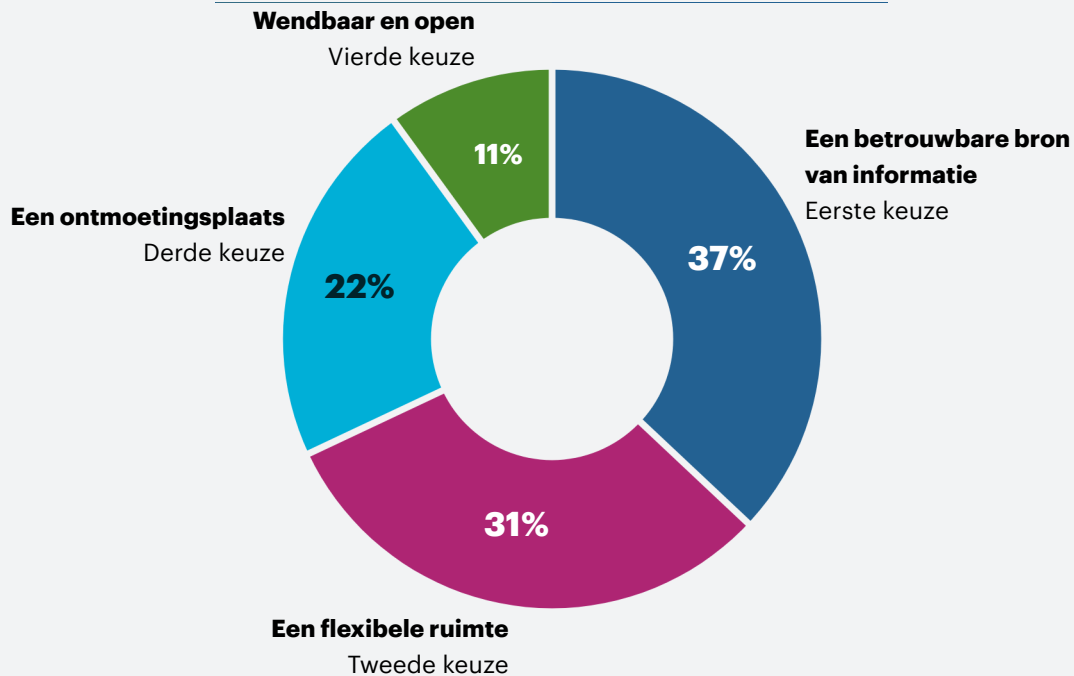
Respondent van een openbare bibliotheek, VS

Bibliotheekvisies voor de toekomst

Tenslotte vroegen we respondenten hoe zij zouden willen dat hun bibliotheek over tien jaar omschreven wordt. We gaven ze de volgende antwoordmogelijkheden om te rangschikken, op basis van voorkeur. Zij antwoordden als volgt:

Bibliotheekmedewerkers zien de bibliotheek van de toekomst als een betrouwbare bron van informatie en een ruimte die flexibel kan worden ingedeeld

Percentage respondenten dat de respectievelijke beschrijvingen heeft aangevinkt

"Een vertrouwde partner op het gebied van onderwijs, leren en onderzoek."

Respondent van een wetenschappelijke bibliotheek, Australië

"Dé plek binnen de gemeenschap om verbinding met elkaar te maken en te leren, zowel persoonlijk als online."

Respondent van een openbare bibliotheek, Canada

Hoe zou jij deze vraag beantwoorden? Welke ervaringen zullen veranderen voor jouw gebruikers, medewerkers en partners binnen andere bibliotheken en organisaties?

In de afgelopen decennia is de manier waarop bibliotheken hun bronnen en diensten aanbieden drastisch veranderd. Door de recente pandemie zijn veel van deze veranderingen ook nog eens in een stroomversnelling terechtgekomen. Maar elke bibliotheek is anders. Of je jezelf nu herkent in deze resultaten, of juist hele andere veranderingen ervaart; jouw visie helpt de toekomst van bibliotheekervaringen vorm te geven. Voor jouw bibliotheek en voor ons vakgebied als geheel.

Methoden

OCLC Research en Global Council hebben van 9 januari tot 31 maart 2023 een online enquête afgenomen onder bibliotheken over de hele wereld. Dit jaar is de vragenlijst voor het eerst vertaald in diverse talen: Nederlands, Engels, Duits, Internationaal Frans, Internationaal Spaans en Italiaans. De uitnodiging voor de vragenlijst is op 9 januari 2023 gedeeld met de bibliotheekgemeenschap via e-mail. Verder is het onder de aandacht gebracht tijdens ledenevenementen en online via het OCLC Community Center en sociale media. In totaal hebben 1.627 respondenten uit 77 landen/gebieden de vragenlijst geheel of gedeeltelijk ingevuld: 898 (55%) uit 18 landen in Amerika, 641 (39%) uit 43 landen/gebieden in EMEA (Europa, Midden-Oosten en Afrika) en 88 (6%) uit 16 landen/gebieden in Azië/Pacific. Iets meer dan de helft (52%) van de respondenten werkt bij een wetenschappelijke bibliotheek of onderwijsbibliotheek (hogeschool/universiteit/hoger onderwijs/onderzoek [46%]; community college [3%]; school [2%] en overige onderwijsinstellingen [0,4%]). Bijna eenderde (30%) werkt bij een openbare bibliotheek en 18% werkt bij een ander soort bibliotheek, zoals een overheids- of speciale bibliotheek.

Ga voor meer informatie over de OCLC Global Council en het aandachtsgebied naar oclc.org/global-council/area-of-focus

OCLC bedankt de 1.627 bibliotheekmedewerkers die de vragenlijst hebben ingevuld. Ook speciale dank aan de OCLC Global Council en in het bijzonder de leden van de 2021–2023 Global Council Program Committee: Reinhard Altenhöner (voorzitter), May Chan, Sasekea Harris, Jennifer Maguire-Wright, Gaye Rowley, Jan Simane, Anna Wolodoko en OCLC-medewerkers van de Membership-, Research- en Market Research-teams: Helene Blowers, Joanne Cantrell, Lynn Silipigni Connaway, Peggy Gallagher, Lesley A. Langa en Christina Rodriques.

Voorgestelde bronverwijzing:

Connaway, Lynn Silipigni, Joanne Cantrell, Peggy Gallagher, Lesley A. Langa, and Christina Rodriques. *Redefining the library experience: Findings from the 2023 OCLC Global Council Survey*. Dublin, OH: OCLC Research. <https://doi.org/10.25333/tegy-9j35>